

NORMALISERING VAN TANDCARIËSTATISTIEKEN

Het spuurwerk naar de etiologie resp. de preventie van tandbederf heeft in de loop van vele jaren talloze onderzoekers over de gehele wereld geboeid. Hun onderzoekingen hebben aanleiding gegeven tot een onafzienbare stroom van publicaties, die de inzichten aanzienlijk hebben verdiept, zonder dat nochtans de oorzaken van dit multicausale proces geheel zijn opgehelderd.

Een begeleidend verschijnsel van deze publicaties is uiteraard de introductie geweest van een aantal termen, waarmee men bepaalde begrippen, situaties of ontwikkelingen heeft willen aanduiden. Zoals het veelal gaat hebben dergelijke uitdrukkingen in de loop der jaren een zeker burgerrecht verworven, totdat men – in een groeiend besef van de noodzaak van een exacte uitdrukkingwijze – is gaan inzien dat zij geen nauwkeurige, ja zelfs soms een averechtse, aanduiding geven van hetgeen men eigenlijk zeggen wil.

Een eenvoudig voorbeeld kan dit toelichten. Wanneer een Nederlands auteur spreekt over „cariësreductie” dan hanteert hij in feite een vage term, die wel ongeveer laat raden waar hij het over heeft, maar die intussen voor meer dan één uitleg vatbaar is. Immers niemand kan met zekerheid zeggen of dit woord dient ter aanduiding van een stilstand of vertraging in de voortschrijding van een cariëslaesie, dan wel van een geringer aantal nieuwe caviteiten in een bepaalde bevolkingsgroep binnen een zeker tijdsbestek. Zo zouden talrijke voorbeelden te noemen zijn.

Dat zulks in de discussie met andere onderzoekers een situatie schept waarin men gemakkelijk langs elkaar heen spreekt, laat zich horen. Het betreft dan echter nog slechts de gedachtenwisseling in één taalgebied. Het is duidelijk dat de spraakverwarring in de internationale literatuur nog veel groter dreigt te worden, omdat men de in een ander land gangbare termen licht verkeerd vertaalt. Wat is bv. het Nederlandse equivalent van termen als „caries experience”, „caries incidence” en „caries prevalence”, om maar enkele van de in Angelsaksische publicaties dikwijls gebezigde uitdrukkingen te noemen? Het behoeft nauwelijks betoog dat een gebrek aan normalisering in de terminologie een bedreiging vormt voor de vorderingen in het internationale spuurwerk, omdat de resultaten der onderzoekingen al gauw onvergelijkbaar worden.

Dit alles betreft zowel het spuurwerk in het laboratorium als het klinisch onderzoek, en met name de statistiek. Ongeacht of het onderzoek gericht is op het verzamelen van gegevens in het kader van dierexperimenten dan wel op de kennis van de invloeden van bepaalde stoffen (nutriënten, fluoriden) op het ontstaan van tandbederf bij de mens, of van epidemiologische bijzonderheden, ongeacht dus of men met het onderzoek in eerste instantie strikt wetenschappelijke dan wel sociaal-tandheelkundige doelen nastreeft, in de meeste gevallen is

cariësresearch een zaak van de studie van grote aantallen en de noodzakelijke consequentie daarvan is de statistische verwerking der uitkomsten.

Men behoeft geen speciaal ingewijde in deze materie te wezen om te beseffen dat het bestaan van onzekerheden in de internationale terminologie de vergelijking van de uitkomsten in verschillende landen nagenoeg onmogelijk kan maken.

Het spreekt dus vanzelf dat de behoefte aan normalisering in de cariësstatistiek in de loop der jaren steeds sterker is geworden en als gevolg daarvan heeft het bestuur van de Fédération Dentaire Internationale enige jaren geleden een commissie van deskundigen in het leven geroepen ten einde de begeerde ordening te bewerkstelligen. Deze commissie, bestaande uit de heren O. BACKER DIRKS (Nederland), R. BRAUN (Duitsland), G. N. DAVIES (Nieuw Zeeland), R. M. GRAINGER (Canada), M. K. HINE (Ver. Staten), J. W. KNUTSON (Ver. Staten) en A. SYRRIST (Zweden) heeft onder presidium van L. J. BAUME (Zwitserland) het vorige jaar een rapport samengesteld in de Engelse taal, dat is afgedrukt in het officieel orgaan van de F.D.I., de International Dental Journal (12 : 65-75, 1962). In hetzelfde tijdschrift zijn nadien ook Franse en Duitse vertalingen verschenen (Int. D. J. 12 : 268-289, 1962).

Voor diegenen echter die in Nederland een onderzoek verrichten, alsook voor hen die belang stellen in de problematiek van het cariësonderzoek en uit dien hoofde gaarne de literatuur bijhouden, is kennisneming van het rapport in één van deze drie talen wel interessant, doch niet voldoende. Zij zullen uiteraard ook gaarne de Nederlandse equivalenten willen kennen. Welnu, ook in dit land heeft een commissie, bestaande uit de collegae O. BACKER DIRKS, N. A. K. M. VAN ERP, J. STORK en J. B. VISSER, zich aan het werk gezet en is na ampele bestudering tot een Nederlandse vertaling van het „rapport-BAUME” gekomen, dat op pagina 723 van deze aflevering is afgedrukt.

Waar het hier een stof betreft, die – zoals gezegd – naast strikt wetenschappelijke ook sociaal-tandheelkundige aspecten biedt, leek het de commissie gewenst, de vertaling gelijktijdig in het Tandartsenblad en in het Ned. Tijdschrift voor Tandheelkunde te publiceren.